

# LIDERZY SPOŁECZNOŚCI EUROPEJSKICH

Teresa Stachurska-Maj

*Na naukę nigdy nie jest za późno, czyli jak Program Grundtvig może poprzez działania edukacyjne poprawić jakość życia różnych grup słuchaczy.<sup>1</sup>*

## Od pomysłu do projektu

### Co warto wiedzieć o Programie Grundtvig?

Od 2007 roku funkcjonuje nowy program Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji i doskonalenia zawodowego „Uczenie się całe życie” (*Lifelong Learning*), w ramach którego są kontynuowane działania prowadzone wcześniej w programach: Sokrates, Leonardo da Vinci, Jean Monnet, e-Learning i European Language Label. Grundtvig to jeden z czterech programów sektorowych programu „Uczenie się przez całe życie”<sup>2</sup>. Program adresowany jest do organizacji prowadzących działalność edukacyjną dla dorosłych, np. organizacji szkolących edukatorów i nauczycieli pracujących z osobami dorosłymi, świadczących usługi edukacyjne przede wszystkim dla grup defaworyzowanych (m.in. pod względem

ekonomicznym, społecznym, geograficznym, zdrowotnym), Centrów Kształcenia Ustawicznego, Uniwersytetów Trzeciego Wieku, szkół dla dorosłych, stowarzyszeń i fundacji, bibliotek, muzeów, urzędów pracy, więzień, ośrodków badawczych.

Cele programu Grundtvig:

- poprawa jakości edukacji dorosłych;
- oferta edukacyjna dla dorosłych realizowana poprzez współpracę europejską, w tym mobilność kadry i słuchaczy;
- odpowiadanie na wyzwania edukacyjne związane ze starzeniem się populacji w Europie;
- zapewnienie różnych możliwości dostępu do edukacji osobom dorosłym z defaworyzowanych grup społecznych<sup>3</sup>.

Możliwości współpracy w przestrzeni europejskiej, które stwarzają nam programy edukacyjne Unii Europejskiej, są różnorakie. Nasze doświadczenia wskazują, że aby móc otworzyć się na taką współpracę, należy:

1. mieć pomysł na projekt edukacyjny we współpracy europejskiej;

2. znaleźć instytucje partnerskie do współpracy;
3. zorganizować zespół do realizacji projektu.

Pomysły na projekty rodzą się w czasie wykonywania naszych zawodowych obowiązków, pod warunkiem jednak, że potrafimy korzystać z naszych doświadczeń. Jest to możliwe wówczas, gdy czynności poddajemy ewaluacji bądź autorefleksji. Zazwyczaj po zakończonych zajęciach stawiamy sobie pytania:

1. Czy przeprowadzone zajęcia pozwoliły mi osiągnąć cele?
2. Czy podczas prowadzonych zajęć pojawiły się trudności i jak zostały rozwiązane?
3. W jaki sposób doświadczenia zdobyte podczas prowadzenia zajęć można zastosować w mojej pracy?

**Z doświadczeń skorzystać mogą tylko ci, którzy znajdą czas na wypracowanie wniosków.**

Wizja społeczeństwa obywatelskiego, aktywnego, zdolnego i skłonnego do samoorganizowania się, w którym działania *pro publico bono* będą powszechnym nawykiem, obecna była w myśleniu i działaniu Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Okazją

<sup>1</sup> Tytuł panelu, który odbył się podczas konferencji promującej programy „Uczenie się przez całe życie” i „Młodzież w Działaniu” 11 maja 2007 roku w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie.

<sup>2</sup> Więcej o programach LLP na stronach internetowych: [www.llp.org.pl](http://www.llp.org.pl); [www.frse.org.pl](http://www.frse.org.pl).

<sup>3</sup> Materiały z konferencji Promotorów Programu Grundtvig z dnia 20 października 2006 roku.

do wymiany doświadczeń w tym zakresie było otrzymanie grantu na seminarium kontaktowe w ramach Akcji Grundtvig 2 do Sintry/Portugalia. Temat seminarium brzmiał: „Rozwój społeczności lokalnych przez edukację dorosłych”. Był to czas pracowitych czterodniowych warsztatów, które stanowiły płaszczyznę wymiany doświadczeń w zakresie: partnerstwa szkoły i środowiska lokalnego, tj. organizacji *non profit*, instytucji samorządowych, różnych podmiotów życia gospodarczego i społecznego.

Udział przedstawiciela MSCDN w tym seminarium zaowocował przygotowaniem, we współpracy z przyszłymi instytucjami partnerskimi realizującymi projekt ECC, szkicu projektu: „Liderzy społeczności europejskich”.

W MSCDN powstał zespół ds. realizacji powyższego projektu. Nastąpił okres wyężonej pracy nad opracowywaniem projektu i w efekcie złożeniem, podczas seminarium kontaktowego, wniosku o dofinansowanie zaprojektowanego przedsięwzięcia. Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Warszawie realizuje od 1 sierpnia 2006 roku 3-letni projekt „Liderzy społeczności europejskich” w ramach Programu Wspólnoty Europejskiej Sokrates Grundtvig 2 Projekty Partnerskie Dotyczące Kształcenia Dorosłych. Do grupy partnerskiej należą: Hiszpania, Portugalia, Słowacja oraz Wielka Brytania.

### **Droga do sukcesu, czyli jak skutecznie aplikować o dofinansowanie**

1. Wybrać temat projektu, zgodny z działalnością organizacji.
2. W części formularza dotyczącego zaangażowania i doświadczeń Organizacji Aplikującej wykazać

związek między zasadniczą działalnością organizacji a tematem projektu, np.: studium zawodowe pracujące z uczniem niepełnosprawnym nie będzie uprawione do otrzymania grantu, gdy adresatem byłoby uczniowie szkoły technicznej, realizujący etap edukacji formalnej.

3. Uważnie wypełnić formularz aplikacyjny, poprawną polszczyzną zamieścić tłumaczenia z języka obcego, dopełnić wymogów formalnych (pieczęcie, podpisy osób uprawnionych).

### **Kilka słów o projekcie**

Projekt „Liderzy społeczności europejskich” realizowany jest w ramach projektów partnerskich Grundtviga. Najważniejszym celem jest międzynarodowa wymiana doświadczeń pomiędzy organizacjami zajmującymi się edukacją dorosłych, m.in. poprzez wyjazdy zagraniczne słuchaczy i pracowników tych organizacji.

Naszymi partnerami w projekcie są: **Cumbria CREDITS w Carlisle w Wielkiej Brytanii** – organizacja *non profit*, powołana do działania na rzecz ożywienia społeczności za pomocą edukacji dorosłych. Udziela pomocy w dziedzinie budowania społeczności lokalnych poprzez kształcenie osób dorosłych w dziedzinie technologii informacyjnej i komunikacyjnej.

**Kerigma – Instytut Innowacyjności i Rozwoju Społecznego w Barcelos w Portugalii** – instytucja prywatna, nienastawiona na osiągnięcie zysków. Jej misją jest promowanie innowacyjności i rozwoju społecznego w regionie za pomocą działalności społecznej służącej budowaniu solidarności społecznej.

**Organizacja Stowarzyszenie Sąsiadów „Virgen de los Remedios” w Salamance w Hiszpanii** – instytucja lokalna mająca na celu promowanie rozwoju kulturowego mieszkańców małego Villamayor.

**Organizacja BIC – Ośrodek Innowacyjności w Biznesie, Bańska Bystrzyca w Bratysławie na Słowacji** – instytucja, której misją jest przyspieszenie rozwoju gospodarczego regionu w drodze wspierania zarówno indywidualnych przedsiębiorców, jak i sektora publicznego. Wsparcia takiej instytucja udziela w formie konsultacji i działań edukacyjnych.

### **Celem projektu strony polskiej jest:**

- \* szkolenie liderów lokalnych społeczności, osób działających na rzecz rozwoju środowiska, w którym mieszkają i pracują;
- \* wymiana doświadczeń osób i instytucji zajmujących się pomocą w dziedzinie budowania społeczności lokalnych;
- \* wyszukiwanie i rozpowszechnianie najlepszej praktyki działań środowisk lokalnych na Mazowszu;
- \* powołanie Mazowieckiego Klubu Liderów Społeczności Lokalnych;
- \* wypracowanie Zbioru Zasad Najlepszej Praktyki (*Best Practice Toolkit*).

Projekt realizowany jest w formie kursów stacjonarnych z elementami on-line dla liderów lokalnych społeczności, seminariów z udziałem przedstawicieli jednostek samorządów terytorialnych i organizacji pozarządowych, konferencji z udziałem partnerów zagranicznych, na której prezentowane są projekty realizowane przez liderów. Do Klubu Koordynatorów

Działania Lokalnych należą m.in. pracownicy domów kultury i muzeów, miejskich bibliotek, stowarzyszeń oświatowych, dyrektorzy szkół, doradcy metodyczni, pracownicy urzędów gmin.

Inspiracją do naszych działań w ramach projektu „Liderzy społeczności europejskich” są wypowiedzi członków Klubu, np.: „możliwość uczestniczenia w projekcie ECC dała mi szansę rozwoju, uczenia się rzeczy nowych”, „teraz zrozumiałam, na czym polega udział w projekcie, ja jednocześnie daję i biorę tzn. otwieram się na doświadczenia innych i sama dzielę się własnymi”.

Zazwyczaj każda instytucja partnerska raz, w ciągu realizacji zadań związanych z określonym projektem, jest gospodarzem seminarium roboczego. Spotkania takie są forum, na którym dyskutuje się o istotnych zagadnieniach dotyczących realizacji projektu, czasem wyjaśnia wątpliwości, czasem stawia pytania. Nie sposób nie wskazać na jeszcze jeden ważny aspektu współpracy międzynarodowej, a mianowicie wzajemne poznawanie kultury bycia, zachowań w danej sytuacji osób z poszczególnych krajów europejskich. Wspólna praca pozwala na pokonywanie stereotypów w myśleniu o poszczególnych nacjach oraz stwarza przestrzeń do nawiązywania przyjaźni, a także tworzenia kapitału społecznego do dalszej ewentualnej współpracy, ponieważ jedno zrealizowane przedsięwzięcie prowadzi do nowych pomysłów. Spotkanie robocze grupy partnerskiej w danym kraju jest okazją do promocji swojej instytucji, miejsca zamieszkania, a także kraju.

W instytucji realizującej projekt podejmowane są nowe inicjatywy w celu realizacji zaprojektowanych działań. W MSCDN do takich wyzwań związanych z pracą przy projekcie „Liderzy społeczności europejskich” należą:

- \* pozyskanie do współpracy, w obszarze metod i sposobów aktywizowania dorosłych w edukacji przez całe życie, organizacji pozarządowych i instytucji Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce, Agencji KONTAKT, Miejskiego Domu Kultury w Piastowie, Muzeum Niepodległości;
- \* utworzenie Klubu Koordynatorów Działań Lokalnych jako miejsca spotkań liderów środowisk lokalnych na Mazowszu.

Dzięki realizacji projektu podjęliśmy w MSCDN Wydział w Warszawie działania stanowiące wyzwania dla nas samych, zmuszające nas do zwiększonego wysiłku. Szukamy odpowiedzi na pytanie: jak motywować uczących się dorosłych do aktywności obywatelskiej? Jakimi narzędziami badać aktywność na rzecz dobra wspólnego?

Bieżące informacje na temat realizacji projektu ECC znajdują się na stronie: [www.warszawa.mscdn.edu.pl](http://www.warszawa.mscdn.edu.pl). ■

---

**Autorka jest nauczycielem konsultantem  
ds. nauczania historii oraz edukacji  
europejskiej MSCDN Wydział w Warszawie,  
koordynatorem projektu *Liderzy  
społeczności europejskich***

